

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы кромъ рускихъ святъ о 4-й год попол. Литер. додатокъ „Библиотека наизнам. повѣстей” выходитъ по 2 почт. аркушъ кождого 1го го и поспѣднаго для кождого мѣсяца. Галичина, адміністрація і експедиція подъ Ч. 44 улица Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламиаціи належить пересыпать подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка.

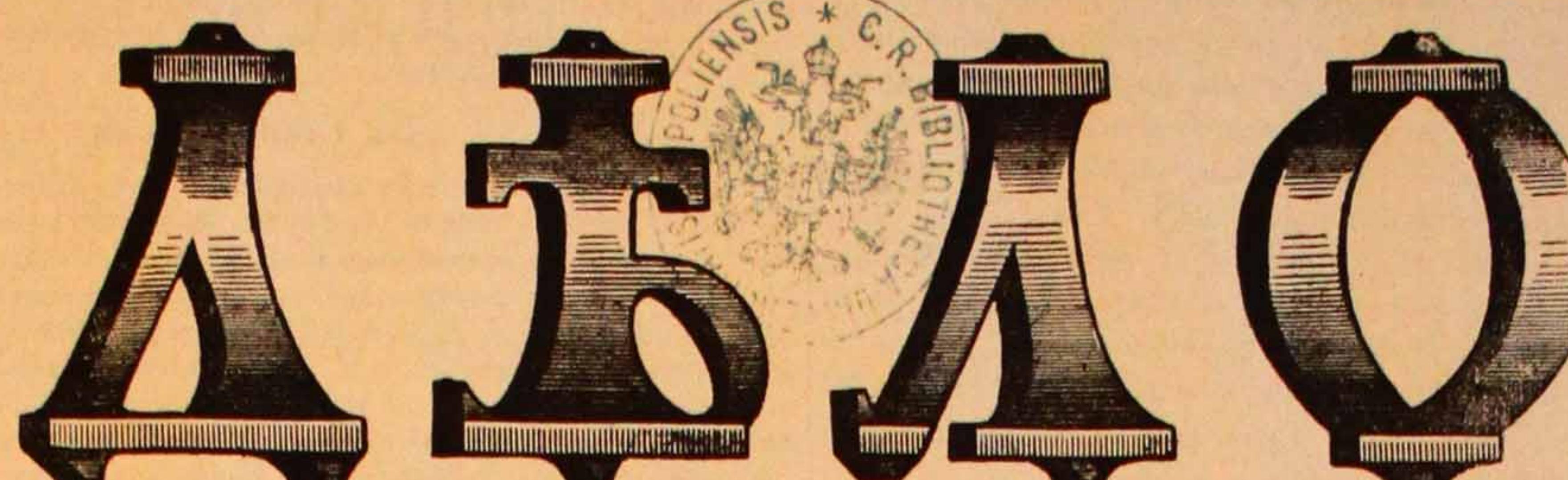
Рукописи не возвращаются только на попередніе застороженія.

Послание число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣлѣ 6 кр. а. в. бѣдь одновременно печатаніемъ.

Рекламиаціи неопечатаній болѣль отъ порта.

Предплату наложитъ пересыпать франко (наилучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописа „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44

ВІІ. Читателівъ въ Россіи просимо мати на уважѣ, що въ вимовѣ *л=jі, ѣ=i, и=(въ ссерединѣ и на концѣ слівъ)=ы, и* (на початку слівъ и по самогласныхъ) = *i, ѣ* (на початку слівъ) = *vi*.

Въ 1883 роцѣ выходить „Дѣло“ три разы на тиждень, що вторника, четверга и суботы. Условія предплаты поданій на заголовковій листѣ. Тамже подана такожь предплатна ціна „Библиотеки наизнаменитихъ повѣстей“.

Наше теперѣшнє положеніе.

II.

Исторія нашего сойму красного въ своїмъ розвою представляє подъ певнимъ взглядомъ дуже цѣкаву картину. Коли въ р. 1861 въ сали редутовій львівського театру першій разъ вийшли виступники галицькихъ народівъ, було межи ними, правда, переважне число більшихъ посѣдателівъ и шляхти польської, — але при тімъ и не мале число мужиківъ та священиківъ рускої и польської народності. И заразъ бѣдь першого разу, немовъ почувавши єдноть своїхъ интересовъ, мужики и Поляки и Русини, а по частіи и священики Русини виступили разомъ, при купѣ, заманивали свою солидарність, котра черевъ протягъ цѣлої соймової каденції дуже дала въ виаки панамъ-Полякамъ. Правда, заразъ на першому виступію паны подъ проводомъ гр. Адама Потоцкого, старалися інсценувати більше комічний вѣкъ торжественій актъ згоды во имя „рівності и братерства“; гдеякъ недалекоглядні священики рускі, якъ Софоній Витвицкій и митрополіт Литвиновичъ подали руку до тої комедії, — але заразъ перша виака дебата тої сесії — о сервітуахъ — показала, що панські слова о „згодѣ и братерствѣ“ були пустими фразами, що згода не залежить бѣдь тамъ, где стоять супротивъ себе представителівъ суперечнихъ съ собою интересовъ.

Паны обманулися на мужикахъ. При наданію конституції имъ здавалося, що ось теперъ прійшла пора „побуднти дворы съ хатами“, розъєднаній ще бѣдь 1848 р. будуть завистю бюрократію. Правда, они не дуже радо дивилися на численніи виборы священиківъ и мужиківъ-Русиновъ до сойму, але все таки толерували ихъ, а подекуди навѣть робили собѣ надѣю приєднати ихъ до себе. Але коли се не удаєло, коли анѣ апельванье до мягкого серця мужицкого, анѣ крутанина парламентарнихъ дебатъ и формальностей не могли забаламутити рускихъ послѣдъ, не могли затушувати суперечности межи интересами дворовъ а хатъ, межи интересами Руси а Польщѣ, — тогды представителівъ дворовъ и Польщѣ въ нашому соймѣ скинули маску въ лиця, крикнули отверто „Niema Rusi“, забули о тѣмѣ, що недавно говорили о „поянданію и обратанію“ и гордѣю свою більшостю и силою, почали вести політику на власну руку, не оглядаючися на тѣ ненавистній, вѣчно скрипливій, „задній колеса“.

А задній колеса скрипѣли тай скрипѣли. Нѣ одна дебата не обійшлася безъ „вогвѣдъ“, хочь и безплодно для опозиціонистівъ, за тежъ прикрои и женуючи для побѣдителівъ. Они почали докладати старанія, щобъ позбутися ненавистної опозиції. Дневники (навѣть „демократичній“) почали обкідати ихъ боло томъ, осмѣвати прѣвіщами, вѣдбювати противъ нихъ елѣї страсті неосвѣченыхъ людей та уличниковъ. На львівському бруку уродився преславутный „конасюкт“, epitheton огнапа кождого Русина. При найближніхъ виборахъ почалось деморалізаціоне и силуваніе виборцівъ, почалася виборча корупція и пресія.

Огь того часу почало въ соймѣ чимъ

разъ аменшуватися число послѣдъ-Русиновъ и мужиківъ. Особливо найенергичнійшій і найзавантажнійшій зъ помѣжъ нихъ уступили мѣсце польськимъ кандидатамъ. Дебаты въ соймѣ ставалися чимъ раат спокійнійшій і монотоннійшій, бѣдь коли не стало ярихъ опозиціонистівъ. Сонна мертвиччина залягла надъ салею соймовою, особливо въ новомъ будинку соймової; саля та немовъ нарочно збудована для такого збору, котрый не потребує чуті того, що въ нїй говориться, щобъ часомъ надто голосна бесѣда не перервала любого сну якого депутата. Засѣдання отбуваються вяло, въ лавкахъ посольськихъ богато и чимъ разъ більше пустыхъ мѣсць; тої совѣтливости, съ якою наші мужики прѣли въ перелюдненыхъ засѣданняхъ, не опускаючи самѣ подчас дебаты и стараючися здати собѣ справу въ всего, що говорилося, — тої посолської совѣтливости, здась, нема теперъ і слѣду. Многі послы часъ цѣлого засѣдання проводять въ буфетѣ. Надъ найважнійшими справами краївими голосують маже безъ дебаты, лѣниво, бѣдь нехотя, такъ якъ нанятый и лихо плаченій роботникъ подъ сонечнимъ скваромъ лѣниво и бѣдь нехотя робить свою роботу. Здась, що всякий интересъ до справъ краївихъ виляється мѣжъ послами, такъ що навѣть польські днівники, що недавно уїдали звягованіе на рускихъ послѣдъ-неугомонниківъ, теперъ, коли округъ за округомъ „zdobywaj kandydat naarodow“ по кождой сесії соймової сухо хотують: „i ta sesya byla senpa i bezpłodna jak zwykłe“.

Що се має значитися? Чи той нѣчимъ незамутимъ спокой — знакъ силы, певної себе, — чи може знакъ моральної і интелектуальної посухи та бѣдноти?..

Та не досить того. Впередъ, коли єще соймъ оживляла значна фалянга руско-маурскіхъ опозиціонистівъ, всѣ паны-Поляки голосували дружно якъ одинъ мужъ противъ „wogich elementów“. Где подѣлася нынѣ таєдність! Соймъ нашъ, подобно якъ правиця вѣденського парламенту, розпадається на чимъ разъ більше число „партій“, чи властиво фракції та котерії. „Станьчаки“ и „подоляки“, „атенчики“ и „революціонисти“, „поступовці“ и „консерватисти“, — всѣ тѣ назвы, хочь не криють подъ собою нѣякихъ суперечнихъ, отміннихъ програмъ, нѣякихъ отрубныхъ, якою означенихъ суспільно-політическихъ переконань та стремлень, хочь не суть ознаками нѣякихъ отдельнихъ партій, — то все таки суть то „призы въ мурѣ“, знаки роздвоення, нездоды, наразъ сусѣдкіхъ квасовъ та невдоводовленъ, спертыхъ більше на рѣжницяхъ фантастичнихъ, нѣжъ реальнихъ, на незгідностін. пр. въ пониманію минувшої або будущої „Polski w dawnych granicach“, нѣжъ на незгідності въ пониманію добра краю.

Чи потребуємо доказувати, що такій станъ єсть застовъ, що такій спокой єсть розкладомъ, що така побѣда єсть властиво нещастьемъ не лише для цѣлого краю, котрому дорого приходиться фантастичній тай ще притомъ вовсе не займаючий панські забавки, — але єсть нещастьемъ и для самихъ тихъ верховодниківъ, котрі въ побѣдѣ ажъ показуються слабими и неспособними до енергичного и розумного веденія краївихъ?

Історична Немезісъ мститься надъ нашими верховодцями. Вилеминувши въ соймѣ одинъ въ елементівъ краївихъ — мужицтво, одну въ народності краївихъ — Русиновъ, они тымъ самимъ віторвались бѣдь живого ґрунту, зависли въ воздуху, почали гонити за всякими фантастичними марами, стратили по чутъ краївихъ интересовъ, стратили вѣру въ свое призваніе, стратили моральну силу, — и уехли, якъ усохла ростина, вирана въ рѣдної землї. Одна-одиєсенька енергія осталася єще у нихъ — енергія до самоважовання. Они вѣми фібрами свого существо держатся за свое становище, за свое верховодство въ краю, анаючи добре, що разъ відхнутъ въ него, они

старатися все и не зважають вже нѣколи виплати на верхъ. Повага урядовъ, шумні авуки титуловъ, сила матеріальна і грошева, примусъ і підстути, — все однако добре для нихъ, щобъ только остоятися на своїхъ мѣсцяхъ, — а якъ они стоять на нихъ, що роблять, — се ихъ не обходить. Щобъ только „zwycięży kandydat narodowy“ при виборахъ, щобъ только „nie dopuścić świętojura“, щобъ только салю соймову заповнила „plejada świętych paźwisk“ — (уважайте добре: не плеяди внатніхъ людей, але только внатніхъ назвъ, — ся фраза якъ разъ характеризує способъ мыслення і дѣлання нашихъ верховодцівъ!) — а тамъ опосля нехай собѣ і трава не росте.

І щожъ ми, Русини-демократи, хлопы, попы та авекультанти, робимъ середъ такого товариства? Ми робили і робимъ опозицію, хочь, що правда, опозиція наша въ соймѣ є що розслабає. На передпослѣдній сесії визначилася була она єще промовою посла о. Качалы противъ запомоги інтернатови Змартвих-ветанцівъ, а на послѣдній сесії вже маже не було ви слѣдно. Причинъ того ослаблення опозиції єсть безперечно більше, — але мѣжъ іншими єсть дуже важна таї причина. Буває такій противникъ, противъ котрого остоїдніе чоловікови тревати въ опозиції, вже навѣть поминувши тое, що таї опозиція не приносить жадного пожитку. Такій противникъ всяку опозицію, хочь она була і якъ объективна і принципіальна, уважає личною образою, і не досить того, що здивити тебе своюю матеріальну перевагою, але въ додатку подає въ подзвѣнні моральну чистоту твоїхъ мотивівъ, оклевече тебе і понївечить. Такъ предѣс якъ разъ сталося по опозиційній промовѣ о. Качалы противъ запомоги Змартвих-ветанцівъ.

І щожъ за проявъ бачимо ми въ соймѣ по постепенніймъ числовѣмъ і моральнѣмъ ослабленію нашої опозиції? Бачимо фактъ, що польска більшість є що разъ більше розпадається і въ що разъ більшу впадає индоленцію. Країну индоленцію показала она при конці передпослѣдній сесії під час дебатъ и голосування надъ правителівнімъ квестіонаремъ въ спробѣ реформи адміністрації. Будь що будь таї индоленція пансько-польської більшості въ соймѣ має для наслѣдства і корінній грунтъ, она приспѣвше нашу пору. Намъ треба только умѣти добре звірітитися, добре розглянутись въ своихъ власныхъ силахъ, розібнати, где именно наша головна опора — і зробити рѣшучій крокъ.

Въ минувшій каденції сойму було нашихъ послівъ дуже мало; не знаємъ, якъ впадуть для наслѣдства предстоячі виборы. Маймо надїю, що впадуть лучше, і ужімо всії свої енергії, щоби выпалилучи, — але допустимъ такожъ случай, що выпалилучи навѣть гірше, чого наші противники въ цѣлому краю бажають. Якожъ въ того виїшли для наслѣдства? Противники наші є що чимъ, не працюють въ комисіяхъ парламентарнихъ не для того, що

Предплатна на „Дѣло“ для Лестерія: Для Россіи на цѣлый рокъ . . . 12 зл. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл. на півъ року . . . 6 зл. на півъ року . . . 6 рубл. на четверть року . . . 3 зл. на четверть року . . . 3 рубл. съ дод. „Библиотеки“: съ дод. „Библиотеки“: на цѣлый рокъ . . . 16 зл. на цѣлый рокъ . . . 16 рубл. на півъ року . . . 8 зл. на півъ року . . . 8 рубл. на четверть року . . . 4 зл. на четверть року . . . 4 рубл. на самъ додатокъ: на самъ додатокъ: на цѣлый рокъ . . . 5 зл. на цѣлый рокъ . . . 5 рубл. на півъ року . . . 250 зл. на півъ року . . . 250 рубл. на четверть року . . . 125 зл. на четверть року . . . 125 рубл. Для Заграниць, окрімъ Россії: на цѣлый рокъ . . . 15 зл. на цѣлый рокъ . . . 15 рубл. на четверть року . . . 750 зл. на четверть року . . . 750 рубл. съ дод. „Библиотеки“: на самъ додатокъ: на самъ додатокъ: на цѣлый рокъ . . . 19 зл. на цѣлый рокъ . . . 19 рубл.

державнимъ трибуналомъ во Вѣдні, — або вкінці здобуте власною силово, прадецою около розвою народу, агитацію суспільною та політичною на легальній, але бѣдь парламенту вовсімъ незалежній грунтъ. Що Русь наша жіє, винні мы не бесѣдамъ нашихъ послівъ во Вѣдні и во Львовѣ, а теплому хочь печатному слову нашихъ популяризаторовъ та проповѣдниківъ, винні мы більше „Просвѣт“ и „Батьквщинѣ“, нѣжъ посламъ-бесѣдникамъ въ Вѣдні. Що нынѣ Европа, і учени и политики, знають о наслѣдствіяхъ нашими, винні мы такожъ не нашимъ парламентарнимъ бесѣдникамъ, котрій предѣс досі нѣколи не здобуліся на такій гробкій голосъ, якимъ заманифестувавъ бувъ Гавніеръ въ р. 1879 становище польське, — нѣ, і тое знакомство съ нами Европи винні мы въ першій лінії героямъ пера і науки, такимъ Антоновичамъ, Міклосичамъ, Житецкимъ, Огоновскимъ, Пыпінамъ, такимъ Рамбѣ, Ральстонамъ, Тиссѣ і де-Губернатисъ.

А спытаймо себе въ покорѣ духа, чому ми винні то, що ми нынѣ въ Галичинѣ на політичній полі такъ низко упали, дойшли маже до зера? Яка тому причина, що під часъ коли інтелектуально і навѣть суспільно ми безперечно, хочь поволи, поступаємо напередъ, въ тѣмъ самѣмъ часѣ именно на полі парламентарній чимъ разъ більше тратимо мѣсця, чимъ разъ мизерній граємо ролю? Не говорячи вже о програмовихъ, широкого закрою бесѣдахъ парламентарнихъ, котрій передъ цѣлымъ свѣтомъ манифестували права, стремлення і дѣла руского народа, — нѣ, навѣть въ спеціальнихъ дебатахъ, вимагаючи вже не широко-політичного знання і такту, а добrego фахового образовання і пильнихъ студій надъ данимъ предметомъ, і въ такихъ дебатахъ наші парламентарній заступники не виступають съ добре обдуманими, талантливими і основними бесѣдами. Многі, для наслѣдства більшій, але наслѣдство наживій слухає, особливо економічній, переходили і переходятъ черезъ обрады думи державної і сойму красного, а наші послы не могли і не можуть якось въ такихъ разахъ здобутися на слово, а коли здобудутся, то взвичайно не порушать анѣ противниківъ анѣ прихильниківъ. Що се все значить? Отки се походить? Не вже вже таки весь рускій народъ, всю руску інтелигенцію треба мѣрити після бї репрезентанції? Противники наші дуже радо се роблять, ба навѣть т

бессилюют народъ и заеоочуютъ его до всякихъ выборовъ, до всякого парламентаризма. Есть се *circulus vitiosus*, блудный бесконечникъ, въ котрого только смѣлый и рѣшучій крокъ потрафитъ наѣть вырвати.

Причина ала — политична бессильность народа. А яка причина тои бессильности? Народъ есть тая родима скала, на око холода и пасивна. Але во внутрѣ еи дѣлмаютъ искры великаго огня. Треба доброи стали, треба смѣлои и совѣтной працѣ, щобы въ того каменя выкросати искру. Такою сталаю повинна бути интелигенція. Чи она доси була нею, чи гартувалась она въ жаркой грани политичныхъ фактбвъ и въ холодной водѣ здороной, тверезої критики? Въ то не хочемо входити. Але то, адаеъ, бѣзъ чиєи небудь уразы можемо сказати, що працѣ для выкросаня тои живои искры въ народной масы интелигенція наша докладала мало, и особливо тамъ, где тая праца найтяжша и найдовшаго потребу ваходу — на полі политичной агитациі и организації. Единий у наѣ органъ политичной акціи, "Руска Рада" проспала благополучно богато добрахъ случайностей до политичнаго пробуждения и здвигненія народа. И еще теперь, жаль сказати, именно на тѣмъ полі у наѣ дуже не богато робится. Правда, популярно-политичній часописи вже отвѣраютъ очи народа на то, що дѣлаетъ кругъ него, але того ѿще не досить. Сила лежить не въ познанію, а въ дѣланю, а подстовою дѣланя есть не сама свѣдомость, але организація. Пора намъ познati, що наша политична сила лежить теперь еще не въ Вѣдни, не въ соймѣ, а по селахъ и мѣсточкахъ, въ тыхъ тысячахъ нашихъ селахъ и мѣсточкахъ, въ тыхъ мільонахъ нашихъ селянъ и мѣщанъ, въ которыхъ поки-що печатне слово будить почутье народне, а въ которыхъ отповѣдна организація може вбудити енергію и вредити акцію народну.

Открите писмо

до

Вп. д-ра Николая Зыбликовича
маршалка краевого во Львовѣ.

Будучи того увѣренія, що въ державѣ конституційной тогды только жителямъ въ краю найлучше, если существуюче право есть бѣзъ вѣхъ безъ вынятку пошановане, и если въ загалѣ задля пошанования кождымъ того права нѣкто кривды не поносить, — подписаній съ великимъ болемъ серця привеленіи публично заявите, що 40-тысячне оподатковане населеніе турчанського повѣтова вышите прислугуючого ему права конституційного добрахъ рады повѣтовои въ Турцѣ.

Законъ о репрезентациі повѣтової, санкціонований для Галичини Найаснѣйшимъ напімъ Монархомъ въ Вѣдни днія 12 серпня 1866 выразно постановляє въ §. 14: "Рада повѣтова выберается на три роки. Выявши слу-чай предвиджений въ §. 53 тогожъ закона. Рада повинна повнити свои дѣяльности ажъ до вступленія нововыбранои рады. Выдѣль повѣтовой буде обираный на цѣлый выборчій періодъ рады повѣтової и урядує ажъ до вступленія нового выдѣлу". Параграфъ же 53 постановляє: "Намѣстникъ може розвигати раду повѣтової. Радѣ служить рекурсъ до министерства. Рекурсъ сей не має силы повздержуючои. Найдаліше въ шести тиждняхъ по розвиганю рады мусить бути розписаній новій выборъ. Намѣстництво въ поровумнію съ выдѣломъ краевымъ предпріме средства потрѣбніи для тымчасового залагодженія справъ ажъ до установленія нової рады повѣтової".

Рада повѣтова въ турчанському повѣтѣ, выбрана ѿще 1874 р., вже девять лѣтъ урядує безъ перерви, если тое на дѣлѣ урядованьемъ назвати можна. Року 1877, с. в. по трилѣтнімъ упливѣ речинця для урядованія повѣтової рады турчанської, выбраної въ 1874 р., розписано ѿс. ц. к. намѣстництво отвѣтно §. 14 наведеного закона новій выборы до рады повѣтової турчанської. Выборы дѣйстно переведено въ вѣхъ трехъ курій, нова рада уконституовалась и выбрала нового маршалка, єго заступника и цѣлый выдѣль. Для причинъ нѣкому ту неизѣдомыхъ не припущенуто тои законно уконституованои рады до урядованія. Добрахъ власти нѣякъ не рѣшали: анѣ при-зывали, анѣ затверджали, анѣ неуважнially новоуконоституованои рады, а рада повѣтова, выбрана 1874 р., урядувала себѣ дальше. Надѣшовъ рѣкъ 1880. Выс. ц. к. намѣстництво розписало зновъ новій выборы до повѣтової

рады турчанської въ вѣхъ трехъ курій. Вы-брѣть на дѣлѣ по приказу перепровадився, найновѣйша вже рада уконституовалась, выбрала маршалка, єго заступника и выдѣль, а то ста-лось по довшихъ якихъ коровъдахъ не року 1880, але ажъ 2 марта 1881. Той выборъ мар-шалка, єго заступника и выдѣлу добрахъ власти неуважнили, а ц. к. староство въ Турцѣ визначило ажъ день 21 червня 1882 до выбо-ру іншого маршалка и выдѣлу. Такъ и ста-лось; выбрано и симъ разомъ зновъ іншого маршалка и выдѣль; але щожъ, и противъ тому выборови внесено таки того дня протестъ. Но и до сегодня нѣчого не чувати, — нѣ той выборъ потвѣржують, нѣ откidaютъ, — а стара рада повѣтова выбрана ѿще 1874 р. таки безперстано урядує.

Але недосить того. И тая, ѿще 1874 р. выбрана и дотеперь дѣйствующа рада повѣтовои на дѣлѣ після закона не существуетъ. Много вѣ-тыхъ 1874 р. выбранныхъ вымерло, гдекотръ зновъ переселилися въ іншій повѣтъ, а гдеко-тръ и не заглядаютъ до тои рады, будучи того совѣтного и правного увѣренія, що ихъ мандатъ вгасъ въ 1877 роцѣ цѣлкомъ після закона. Дѣйстно, нема оттакъ жадной рады, только недобитки въ рады повѣтової, выбраної ѿще 1874 р., нѣбъ господаруютъ. Заступникъ маршалка, мешканій въ Турцѣ, выбраный до рады повѣтової ѿще въ р. 1874 р., померъ при конці 1880 року, отже заступника маршалка при той незаконній радѣ нема бѣть того часу. А гдѣсь суть въ тѣмъ разѣ §§. 15 и 16 въспіше наведеного закона? §. 15 звучить: "На мѣщане члены рады уступаючого передъ упły-вомъ періоду выборчого выбраный буде безъ проволоки въ групѣ, до которои належавъ, на дальший часъ сего періоду новый членъ до рады". §. 16 такъ звучить въ концѣвѣмъ у-ступѣ: "Презеса або єго заступника постіянно уступаючого повинна заступити рада найдаліше до 30 днівъ новимъ выборомъ на дальший часъ періоду выборчого".

Понеже маршалокъ, выбраный ѿще 1874 р., мешкає далеко бѣть Турки и рѣдко коли ту являєсь, а єго заступника нема въ живыхъ, протоє если коли яке писмо случайнно зъ турчанської рады повѣтової вийде, то контра-сигнуетъ єго почмайстеръ турчанський, который не есть анѣ маршалкомъ анѣ єго заступни-комъ. Якъ же тое дастися погодити съ §. 32 наведеного закона, где выразно стоить: "Вы-дѣль повѣтової репрезентує раду повѣтової на виѣ и во вѣхъ справахъ правныхъ, и по-серединичить въ єи кореспонденціяхъ. Доку-менты, выданій репрезентацію повѣтової, ма-ють бути підписаній презесомъ або єго заступ-никомъ и двома членами выдѣлу повѣтової"?

Подписаній не входять вже въ близшій дѣловодства тои рады повѣтової, выбраної ѿще 1874 р., а нѣбъ урядуючои до сегодня, але констатують фактъ, що ладу въ турчан-скому повѣтѣ въ дѣлахъ автономичныхъ нема, бо повѣтъ остає безъ автономичної управы, а въ додатокъ того всего нѣкто не видѣвъ жад-ного білянсу публично оголошеного въ тои рады повѣтової, якъ се практикує по ін-шихъ радахъ повѣтовоїхъ. Подписаній анѣ цѣлому повѣтovi не вѣдомо о якій контролi свише, — а предѣвъ заїдуе рада повѣтова тур-чанська колька десять тысячамъ маєткомъ по-вѣтовоїмъ.

Зваживши протоє все ту скажане, а много не скажане а существуюче, подписаній члены не-урядуючои рады повѣтової турчанської, выбраної до тоїже рады въ сельской курії 1880 року, репрезентуючои близько 40 тысячъ подат-куючои народа въ турчанському повѣтѣ, по-многихъ а многихъ писаняхъ и заходахъ уда-ються до Васъ, Вп. Маршалку краевому, й про-сять Васъ вгланути въ тое дѣло и постара-тия конецъ положити той аномалії.

Подписаній суть того пересвѣдченя, що Вы, Вп. Маршалку краевому, звѣстный всѣмъ намъ въ здѣбності, енергіи и сильного харак-теру, — бо только задля тихъ свойствъ Найаснѣйшій Монархъ удостоить Васъ тої высокой посады въ краю нашому — яко перше лице на чолѣ автономії краевої, возьмете въ опѣку автономію повѣтова турчанського!

Турка днія 27 лютого 1883.

Члены рады повѣтової турчанської, выбраної въ сельской курії 1880 року.

Корнілій Яворський	Григорій Чайковський
Ігнатій Павлюхъ	Стефанъ Тырикъ
Михайло Бигаръ	Щастный Саламонъ
Василій Фидикъ	Феликсъ Кречковський
Семенъ Рѣзакъ	Яковъ Гайтель
Іванъ Нестеръ	Стефанъ Василь

ДОПИСИ.

Зъ Станиславова.

(Загальнi зборы філії товариства "Про-свѣтъ". Выборы посла до ради державної за-мѣсть Станиславова и Тысъменици въ мѣсце дра II. Каминського. Выборы до сойму зъ селькихъ громадъ. Бракъ товариста политичнаго. Новий скретарь ради повѣтової.) На загальнi зборы нашої філії товариства "Про-свѣтъ" явилось 25 лютого с. р. окрѣмъ гостей, — 31 дѣйствущихъ членовъ, се есть майже одна трета частіи загальнi числа членовъ. Зъ гостей заразъ випалились до товариства 4 селяни, а зъ зъ интели-генціи. Отже якъ на тутешній обставини и условій часу, есть се объявъ отрадный.

Заслуженый предѣдатель и ініціаторъ філії, п. Желеховський, повідавши збори въ зборахъ, подіялъ загальний оглядъ дѣлъ філії, а ондѣя отчали секретарь п. О. Левицкій и касіеръ дра М. Бучинський слѣдуюче спровадоване зъ урядованія выдѣлу філії и грошевого обороту каси філіальної за часъ бѣть 20 марта 1881 до 25 лютого 1883.

Выдѣль отбувъ въ тѣмъ часъ 20 застѣ-дань, а дѣяльность єго, по при орудовань книжочками, выдаными товариствомъ, обѣ-мала головно устроюванье въкладовъ переважно для членовъ селянъ и мѣщанъ. И такъ въ Станиславовѣ яко мѣсци пробуванія філії отбувалося 8 въкладівъ; а поодиноки члены выдѣлу або члены нашої філії, беру-чий ініціативу въ заложеню читалень въ Тысъменици и Нѣжиневѣ, держали при заклад-динахъ и зборахъ тихъ читалень въклады, — именно три въ Тысъменици, а два въ Нѣжиневѣ. Въклады держали пп. Евгений Желеховський, проф. Остапъ Левицкій, Титъ Заячков-скій, дра Бучинський касіеръ, п. И. Попель п. Т. Дмитрашъ заступниками выкладами.

Зборы закінчились тымъ, що новий

выдѣлу а) вкладокъ 107 ар. 92 кр., б) спордани книжки 129 ар. 67 кр., а на вклад-динахъ обернула 120 ар. 1 кр., — отже ста-каси оказалъ 25 лютого с. р. взыжу 12 кр. Въ поровнанію до послѣднього спро-вадованія обявляється больша плинностъ вкладовъ, хотій все єще одна пята частія членовъ по-ти залагає съ вкладами, головно для то-що дотеперъ не дозволяли фонди філії на-локаль обширный на канделярію и читаль-ній, где члены постоянно могли бы сходитися.

Зборъ принялъ спроваданье се до вѣ-мости, и заразъ подіялися въ стороны членовъ селянъ голоси за тымъ, щобы новий выдѣ-вианівъ, конечно обширну хату въ середи-канделярію и читальню. А коли выбрано-вый выдѣль, то забравъ голось по-одиноки-мий предѣдатель п. Е. Желеховський и из-давши горчимъ промашитимъ словомъ Ви-сilia Пороха и Антона Слієкарчука, членовъ філії, котрій въ минувшомъ роцѣ упокоївъ закінчивъ згадкою про Володимира Барбі-скаго, поясняючи єго дѣяльность и єго по-ларній працѣ, а дра Бучинський яко очеви-описавъ зборови величави похорони Володимира Барбі-скаго и показавъ, якъ то Ри-ны пошанували память чоловѣка, котрій добра народу жертвувавъ вѣсъ свою силу. Вънесеніе предѣдателя зборъ однодушно по-нови-вивъ обходить 22 марта 1883 торжествен-поминки по бл. п. Володимирѣ Барбі-скаго богослуженьемъ въ тутешній церквѣ, обѣ-говівши въкладами.

Зборы закінчились тымъ, що новий выдѣлу уконституовався и роздѣливъ правду а) з-дѣлду: п. Е. Желеховський, предѣдатель, п. Заячковскій, єго заступникъ, п. О. Левиц-скій секретарь, дра Бучинський касіеръ, п. И. Попель п. Т. Дмитрашъ заступниками выкладовъ.

Въ справѣ дра И. Каминського пра-тихи трохи інтриганти, котрій ѿ єще въяснену справу ради були закінчти комантою передъ трибуналомъ такъ звано "мѣщанського кола", не въ іншої цѣли, щобы захопити "посаду" бурмистра. Отже та-га внати, що тое "коло" не єсть вѣдною порацію, — а воєкресав и сповняє дѣло und nicht theuer" лишь тогды, коли захочеся мати сліпихъ помагачевъ до ви-слівъ личинъ.

Мандату посольського до ради дера-вної добиваются въ стороны Поляковъ: д-совѣтники суду Гофмокль и Щуровский, староста Горецкій, ц. к. адъюнктъ Риб-скій, лат. катихиг кс. Домбровскій, з-д Лубинській з-д Львова, и други; такожъ сини ставляють свого кандидата зъ з-д Станиславова, а що и въ зборы въ сел-сихъ громадъ до сойму наближають та-жко учувавши бракъ живого, добре га-ганизованого политичнаго товариства рус-ко-львовъ и такихъ же товаристъ на пра-винції.

Въ мѣсце п. Свенцицкого, по перевед-противъ него ѿдѣстїа судового, вѣстѧ к-ретаремъ ради повѣтової п. Ящен-скій, бувши властитель села Боднарова. Туюжъ "посаду" бувъ подаває кандидатъ на ро-ту п. И. Красонскій, а коли єго не прин-то подаває противъ той бтмовѣ до выдѣлу въ свого рекурсу, богатый въ дуже цѣкаві-кти, бтносячіи до урядованія п. Свенцицкого. Не менше цѣкаву рѣтъ, якъ себѣ выдѣль въ съ такимъ незвичайнимъ рекурсомъ в-сту-пать, не занедбамо оголосити въ сво-ї часъ въ "Дѣлѣ".

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Мин. Дуваевскій въ єй бесѣдѣ при генеральнiй дебатѣ надъ будо-томъ по полемичнаго увагахъ перебіговъ спеціальнихъ точокъ буджету. Въ часъ бѣть 1880 рр. позыкано черезъ выдане золото-скарбовихъ 173,395,696 зр., черезъ выдане золото-скарбовихъ 29,582,000 зр., разомъ 202,977,777 зр. Зъ того выдано на будову желѣзницъ 8,485,068 зр., на заливи самі жежи собою заходуючою въ купно бльшої склькості книжокъ товариства для громадъ и школъ въ повѣтахъ. Такожъ хв. выдѣль ради повѣтової ставиславівської замовинъ у філії книжокъ товариства за 10 до 15 зр.

Участъ въ щиро-рускiхъ загаль-ныхъ заявленiяхъ вважає выдѣль по при-другi рускi товариства; а то: переслатъ телеграми привѣтнiй: въ часъ високоваслуженого провѣд

9,500,000 зр. Дочисливши до сего додаткові кредити вже предложеній, або маючі бути предложеніми, то недоборъ вынесе окружлыхъ 34 або 34½ міл. Покрти тое має министеръ надбю кредитомъ 16 міл. безъ нарушенія нормальнихъ запасовъ касы. Министеръ подносить, що въ наслдство збльшенню впливу податковъ въ двохъ послѣдніхъ лттахъ, въ наслдство збльшеної жертвовлююсті обохъ палатъ, можна 18 до 19 міліонівъ взяти зъ запасовъ касовихъ безъ небезпечності для текущої адміністрації. Договно голосує подносячихъ ощадність при загальній дебатѣ, заявляє министеръ, що безвзглядна ощадність въ теперїшньому положеніи неможлива, она нарушавши права вже набуті. Вирочимъ министра поучивъ досвдь зъ давнійшихъ лтт, що найбльші приклонники ощадності при дебатѣ загальній виступають при спеціальній дебатѣ съ новими жаданіями, домагаються новихъ видатокъ. На замѣты поднесенихъ що до новихъ проектій податковихъ думає министеръ отповідати під часъ обрадъ въ підкомітетѣ і комісії, дотичні же замѣты лвниць, мовби то министеръ хотѣє всіхъ можливихъ податківъ заграницей въ Австрії ввести, що пытаніе кожного поодинокого проекту приходить підъ обраду палаты, котра предсѣ не есть лиши марною тѣною, а повинна и зумѣє ихъ властиво об'єнити. Кончить министеръ запевненіемъ, що кабінетъ гр. Тафаго не такъ скоро скончила своє существованіе, якъ гдекому зъ лвниць здається, а оттакъ просить палату о скору ухвалу бюджету.

Пос. Шаршиль виступає єтакъ супротивъ бесѣдъ Гавзнеру особливо за неістовідне трактуваніе такої поваги, якою есть пос. Карнери. Бесѣдникъ не перечить, що теперїшна ситуація економічна може трохи и користити, однакъ все то еще не уповають министра скарбу бути оптимістомъ, и тѣшиться зъ того, що на покртие недобору потребує ажъ 16 міл. Бесѣдникъ закидає Чехамъ невдачність супротивъ Нмеччинѣ, которыхъ бльшостъ въ сомѣ ческѣмъ надала ректоромъ ческого університету голосъ вирильний. Шаршиль запевняє, що лвница буде до конця вытревають въ боротьбѣ съ теперїшною системою правителствства.

Оттакъ забравши голосъ пос. Коронини. Отмову бюджету онъ уважає сильнимъ оружіемъ, однакъ толькъ въ рукахъ бльшості. Неудачній експериментъ меншості парламентарної съ тымъ оружіемъ зводять цлу справу на іграшку комедію. Кожда махна держава потребує конечно бюджету, а въ томъ взгляде познаній рѣшти не пристрастя партійній інтереса поодинокихъ партій, але взглядъ на загальніе добро держави, котре належить вище класти, якъ интересы партій. Зъ тихъ причинъ заявляє бесѣдникъ, що онъ и кльбо его будуть голосувати за бюджетомъ. Божъ і сегордній буджетъ не есть боршими бъ буджетомъ попередніхъ, хоче не есть онъ и о много лвшишими, однакъ бесѣдникъ не може представити собѣ доброго правителствства, котрою внесенія безвзглядно поіпрати бы належали, а направленіе теперїшного правителствства гордъ зновъ уважати такъ неістовідніми, щоби откідати найважнійшій жаданію его власне для того, що они походить отъ него, а не отъ ішого правителствства. Жаль только, що теперїшне правителство за падо рѣдко виступає стъ програмами, супротивъ которыхъ можна бы прихильно або не-прихильно заявиться. — Оттакъ звернувшись бесѣдникъ на поде національне. Вже основній законъ зъ 1867 поставили засаду рѣвноуправніе народовъ, а засада тая выражена въ §. 19 основніхъ законовъ стоїть дотеперь незрушимою. Задачею держави есть здѣлти на томъ полі тое, що есть конечнімъ для удержанія одноцѣлості въ державѣ, — все друге належить поіпрати народамъ самимъ, а чимъ скорше они розвинутся, чимъ бльше наберуть силъ, тымъ бльшій хосенії вийде зъ него для цілівъ держави. Для того тажко згодитися съ тими, що сбюгъ незгоду національну, тажко невыступити съ цілою силою супротивъ тихъ, для которыхъ ворогомъ той, кто говорить вишишими языкомъ. Правда, суть интересы, котрій не дозволяють виши народностямъ ити разомъ, однакъ далеко бльше есть интересовъ, далеко бльше спільніхъ цілей, котрій всі партії парламентарній повинніи бути безъ взгляду на народності, до котрої належать. Переходячи до самого стану фінансового держави, заявляє гр. Коронини, що онъ нѣколи не отдавався ілюзії, мовби то рѣвновага фінансова дала спровадитися безъ збльшения и такъ вже доволъ високихъ тягарбъ и податковъ. Однакъ бесѣдникъ представляє собѣ, що побѣдъ сего буде введеніе можливія ощадності въ всіхъ галузяхъ адміністрації, и що від сама система накладанія новихъ податковъ буде далеко не въ той спосѣбъ переведеною, якъ се правительство зробило. Після гадки бесѣдника треба було передъ всімъ вже существуючими законами податкови въ сї спосѣбъ зреформувати, щоби виши не могли оминути законъ ухилятися отъ обовязку плачення, а єтакъ дотыкати новими податками найперше класи богатші, и ажъ въ случаю послѣдній класи менші заможні. А по при тое не можна буде ажъ на хвилю забувати на всікі реформи економічні, на всякі польги, котрій улекніли податникамъ наложили на нихъ тягарбъ. Тымчасомъ правительство не здобулося на такій реформі, а збльшенье податковъ прибрали широкі розмѣри. — Дальше замѣчає бесѣдникъ, що не во всіхъ галузяхъ економічніхъ видній той поступъ, якій замѣтили гдеяки зъ попередніхъ бесѣдниківъ (Гавзнеръ). Іменно що до торговль морської видно замѣта поступу пограничніе, бо зъ 1873 до 1882 р. число тонъ австрійско-угорскихъ кораблівъ зменшилось зъ 341.000 на 328.000.

При томъ наложеніе на предметы конечной потреби цю, упало новимъ тягаремъ на убогій кла-сы, а и тымъ навѣть способомъ не могло правительство довести до выработанія своихъ финансовыхъ. Що до новихъ проектовъ податковихъ, то не можна зъ горы сказать, що они безвзглядно шкодливі; гдеякъ зъ нихъ носятъ въ собѣ зароды здоровія галки, и по належнітому справленію могутъ бути застосовані, однакъ передъ всімъ належить тиати, что первімъ условіемъ поправки таєперїшнаго фінансового положенія державы есть и буде ощадності въ всіхъ галузяхъ администрації. — Бесѣдникъ кончить заявленіемъ, що буде голосувати за буджетомъ.

На слѣдуючому засѣданію забравши голосъ дръ Гербстъ, якъ генеральний бесѣдникъ зъ сторони лвниць. Дръ Гербстъ виступає на вступі зъ своїмъ супротивъ закидовъ Гавзнеромъ школи ческої во Вѣдні и закидає Гавзнеромъ несідомості оботоательства во Вѣдні, а яко разічій примѣръ, що Поляки еще менші уміють шанувати права другихъ народовъ, якъ Нмеччинѣ, подносить фактъ, що Руси въ Галичинѣ, народъ зовсімъ рѣвноуправній съ Поляками ажъ передъ трибуналомъ державного втигати мусѣли справу заснованія рускої школи во Львовѣ, а и по прихильнімъ для нихъ рѣшенню трибуналу еще и досі дармо ждуть на реализованіе права, самимъ закономъ имъ запорученого. — Приступаючи до уваги надъ бюджетомъ самимъ, виказує дръ Гербстъ, що по-льшишіє станову фінансового державы не есть за-слуго теперїшнаго правителствства. На тое по-льшишіє зложились именно межи іншими слѣдуючими обставинами; въ наслдокъ монетарної политики въ Нмеччинѣ зникло въ Австрії ажіо отъ срѣбра, котрого одинъ процентъ обтяжбы буджета нашъ на 600.000 зр., обніженіе стопы процента въ також зменшило значно недоборъ, а врештѣ и наслдства кризи зъ р. 1873 почали поволи зникати, черезъ що польшишися загальній станъ економічній. Однакъ сего польшишіє економічного, хоче стараются его и цифрами виказати, не належить переціювали. Во при поступѣ цифровомъ, може въ дѣйності существувати найбльшій павіперизмъ. Доказомъ сего Англія, а и самъ Вѣденъ мимо свого зверного блеску не вольниоть отъ проівівъ страшної пужди. Подобно рѣчі маєася ѿ еміграцію. П. Гавзнеръ опираючися на виказахъ урядовихъ констататує, що число емігрантівъ становить лишь незначный процентъ отъ надважки уродженихъ. Однакъ, якъ самъ місѧчикъ статистичній подає, виказы урядовихъ емігрантівъ суть даже недокладні, а стверджася на найновішіє донесеньє газетъ, що въ місѧциахъ сїчню и лютю сего року зголосилося 120 особъ до еміграції до Буеносъ-Айресъ. — О непотшній станѣ економічнімъ свѣдчить нальчує тое, що во Вѣденѣ помимо безперечно значного збльшена людності, консумція живности зовсімъ не збльшилась. Зъ того проста конклюзія, що зъ збльшеної цифри вилунившися податковъ не можна вносити на польшишіє станову економічного; противно збльшенихъ податківъ налигли тими бльшимъ напоромъ на обывательство держави, и именно: податокъ отъ штучного вина, такса винкова, нова тарифа цвова, підвищень стемія отъ картпъ, збльшенье контингенту податку отъ цукру на 10 міліонівъ, и тягій підвищуванія цвін тютюну. Тарифа цвова принесла, після слобід самого правительства, підвищень приходу о 12-3 мил., податокъ отъ цукру 2-5 мил., інші податки около 7 мил., разомъ отъ єї винності підвищуваніе приходу зъ податковъ около 22 мил. Скарбовий законъ зъ 1880 р. виказавъ 423 мил. видатковъ, а 398 мил. приходовъ, отже недоборъ 25 мил. Сегордній законъ скarb. виказує видатковъ 491 мил., отже бльше о 68 мил., приходи подоросли зъ 398 на 462 мил. отже о 64 мил.; збльшенье недобору винесе єтакъ 8 до 10 мил. Въ дальшомъ тягу бесѣдъ критикує дръ Гербстъ выводы министра скарбу, виказуючи ему гдеякъ похибки въ наведенныхъ цвахъ цврафахъ. Въ конії ударяє на численній конфискати централістичніхъ органовъ, котрій виступає съ критикою поступованія правицъ и подносить, що рѣжнича межи австрійскої або російскої цензуру лежить хиба въ томъ, що коли въ Россії інкреміонованій місця въ часописахъ замазуються черною фарбою, то во Австрії лишаються на такомъ місці бльшій папіръ. Оттакъ згадуючи про новелю школи, говоритъ, що бльшості парламентарна (правиця) ажъ тогдь далася позыскати для сего проекту, коли мала певність, що та новелю не доткнє єї самон. Чиже се значигъ бажати съ кимъ помиреня, коли другому накидається то, зъ підъ чого самому бажається ухилитися. Бесѣдникъ кончить запевненіемъ, що анѣ онъ анѣ его партія при теперїшнімъ складѣ съ бльшостю голосувати не можуть.

Бесѣдникъ правицъ пос. Тоннеръ виказує дръ Гербстови, що за часовъ, коли централісти були въ бльшості, дѣялисъ далеко бльшій надъ ужити на кождомъ полі, якъ тепер. И тогдь не ощаджувано органовъ противникої партії, а надужити властей при выборахъ були о много бльшій, якъ тепер. Бесѣдникъ боронити дальшої школи ческої во Вѣдні, а вкінцѣ завзывасъ лвниць, щоби занехала разъ вже безнастінныхъ нанастей на все, що виникає отъ теперїшнаго правительства, бо права народовъ не дадутся запознати, а самъ постулатъ справедливости вимагає удержанія ихъ въ силѣ. — По промовѣ референта Клемі Мартинца замкнено загальну дебату надъ буджетомъ.

(Въ справѣ Каминського.) Дня 2 с. и. єтакъ засѣданіе парламентарної комісії въ справѣ Каминського. На томъ засѣданію представивъ Ка-

мінський цвілій станъ рѣчи, въяснивъ исторію галицької жльзницѣ трансверзальнїй и ставаючи виказати свои заслуги положеній въ той справѣ, працюючи черезъ три роки, достарчаючи Шварццові вояжкъ потрбніхъ плянівъ и вояжкъ виказувати можливихъ звсковъ. Тимъ стараєсь Каминський оправдати бтъ закиду нечестного дѣла. Грохольскій сконстатує, що оправданія Каминського суть правдиві. — Предсѣдатель комісії гр. Клемъ отчитавъ скргу Каминського, оттакъ завдававши пытанія Каминському пос. Концъ, Вайтльто і Грохольскій довше, якъ черезъ три години. — Каминський ставає виказати, що черезъ свою впливу, якъ посоль рады держави не мoggъ въ загалѣ Шварццови бути помочнімъ; віправді просивъ онъ министра торговлї, щоби давъ Шварццови рекомендацію до урядниковъ жльзниць, котрій улегчили бы ему студіование трасы, однакъ министеръ не прихилився до сего прошено, а о томъ, чи будовля жльзницї буде побудована генеральному предпріемству, чи розданою на лвсы, не було жадної бесѣди межи министромъ а Каминськимъ. Дальше заявивъ Каминський, що первістю порозумівався въ справѣ будови трансверзальної жльзницї съ товариствомъ бельгійськимъ, и ажъ тогдь, коли порозуміннѣ тое не довело до пожданій результата, запознавъся съ Шварццомъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. (Приготованія до коронації.) До вѣрбовї европейскихъ пойти въ запрошенії на коронацію два надзвичайні посли; одинъ посоль до Птерегану. Японський Мікадо получить запрошенії черезъ россійского представителя въ Японії. Клубъ дипломатичній, виказыває въ Москвѣ помешканія на 40 днівъ. Цвні на мешканія нечтвії. Амбасада англійска платитъ за помешканіе для себе на часъ коронації 40.000 рублівъ. Министерство россійского двора збирає додаткову службу. 20.000 служащихъ буде до розпорядимости. Дѣяльна на двѣ категоріи, на знаючихъ язиками россійськимъ, нмеччинѣмъ і французькимъ, и на знаючихъ толькъ язикомъ россійськимъ. Перші будуть служити гостямъ заграницьнимъ и будуть мати денно 10 рублівъ; інші будуть услугувати лиши гостямъ краївъмъ і ти дстануть 5 рублівъ. „Petersburg Ztg.“ доносить, що всі испытыво въ всіхъ заведеніяхъ науковихъ отбудутся 2 місяцівъ скорш; въ університетахъ отбудутся попыти вже въ марта. Дні 22 лютого с. р. розичної надзвичайній звѣздѣ дворянства, въ той цвїлі, щоби нарадитися надъ тимъ, яку участю має взяти дворянство въ обходѣ коронаційнѣ, и для урганизованія почетної стражи при родинѣ царськї. Петербургскія полки лейб-гвардії, котрій прибудуть до Москви, будуть підміщены частею въ касарняхъ, а частею въ приватныхъ домахъ. Товариство кнїзъ перенесеть урядити въ часѣ коронації надзвичайній перегонъ, на котрому будуть роздані дуже величні надгороди. Въ єздѣ царської пари до Москви буде незвичайно великолѣпній. Отъ трофеїн брамы ажъ до брамы Спаскій буде дорога дуже коштовно прибрана. Передъ старымъ трофеїнмъ лукомъ буде поставленій павілонъ и ту голова Москви подасть цареви хлбъ и соль. На красній площаді буде естрада, въ котрому оркестра зложена зъ 1000 особъ отборомъ імінъ „Славися“; за тою оркестрою буде 8000 молодихъ школної имінъ сїї співати. Ілюминація Кремля буде коштувати Москву 80.000 рублівъ. Въ великомъ павілонѣ съ салею концертовою мѣсто прійме пару царську концертъ россійскимъ. Славній Рубінштайнъ буде дірігентомъ тогого концерту. Забава для простолюдинъ въ Сокольникахъ має коштувати 90.000 рублівъ. Салъ клубу артистовъ, въ котрьхъ мѣстії виступають артисти, збогатній въ касарняхъ, що належать кнїзъ Евгенію, Філіппу, Людвіку, кн. д'Омалу, генеральлю дивізії; кнїзъ орловській Робертъ кнїзъ де Шартръ командантъ - полковникъ 12-го полку стрільцівъ кнїзъ князівъ Лянсонъ, полковникъ 12 полку артилерії. — Арт. II. Министртво вѣйнъ поручено перевести сїї докретъ. — Въ Парижі 23 лютого 1883 р. Жиль Греє. — Чрезъ президента республіки министръ вѣйнъ Тибоденъ. — Всѣ наведенії въ декретѣ кнїзъ по-кликнули вже своїй військової становищі и перенесли въ стаїн приватній.

Англія. Зъ Дубліна доносять телеграми, що поліція открыла вже мѣсце побуту начальника убийць, знаного підъ іменемъ „Нумеръ першій“. Збізнянія сїїдка Керя тратить на значенію, бо показалося, що онъ бравъ удѣль въ іншихъ многихъ кровавихъ спрахахъ, о чмъ передъ судомъ не стоять.

Іспанія. Слѣдство въ справѣ таїннѣхъ за-говорівъ въ Андалюзії виказало вже, що число членовъ тогого заговору есть даже велике; кождого дня викривають новій тайни товариства. Число арештованихъ росте, вязниць въ Хересе і Арносе переповнені. Власти жадають помочи вѣйскової для арештования по селахъ. Пров

НОВИНКИ.

— Вечеръ въ память покончнѣ смерти Т. Шевченка отбудется заднѣ не предвиденныхъ переносъ не въ четверть, але въ пятницу днѧ 9 марта с. р. въ великой сали „Народного Дому“. Комитетъ

Птицію бѣ Русиновъ въ радѣ державнѣй. На 269 тѣмъ засѣданію палаты посольствъ днѧ 26 л. лютого отчитано птицію въ справѣ новѣтъ школьной бѣлья бѣлья „Русской Рады“, бѣлья Русиновъ въ Перемышли, бѣлья громады Зелена, въ поѣтѣ складскомъ и бѣлья громады Ломна, въ поѣтѣ турчанскому. На тѣмѣ самотъ засѣданію отчитано птицію 12 ти членовъ рады поѣтѣвой въ Турцѣ, выбраныхъ зъ куріи сельскихъ громадъ, противъ поступованія политичныхъ властей, що еще бѣлья 1874 р. урядуе одна и та сама рада поѣтѣтова а не допускається нововыбранными радами до урядованія. На 268 бѣлья засѣданію отчитано птицію громады Белеѣтъ, поѣтѣ долинскаго, о свободне бранье сольної ропы зъ жерель въ Турѣ великѣй. На 272-омъ засѣданію отчитано птицію громады Скопівъ, поѣтѣ перемышлскаго, о привозеніи якои сумы на бѣлья дозволеніе церкви и приходства.

— Въ Дрогобычи на дохдь тамошней бурсы отбудется въ недѣлю днѧ 11 марта въ мѣской сали гимнастичной на честы XXII рѣчници смерти Тараса Шевченка декламаторско-музикальный вечеръ. Программа: Часть I. 1) Огнить о жити Шевченка и его поезии. 2) Завѣщаніе Т. Шевченка, басове сольно при двохъ хорахъ и фортепіанѣ, музика М. Вербицкаго. 3) Причинна, балада Шевченка — декламація. 4) Славянскій танцъ А. Дворжака, фортепіанѣ на четыри руки. Часть II. 5) Гора, пѣснь румунська черезъ Микулѣго, сольно баритонове при секстетѣ. 6) Сонъ, Шевченка, декламація. 7) а) „На що менъ чорий брови“, а) „Не має бѣрше, яко въ неволѣ“, сольно спѣвъ при фортепіанѣ. 8) Grande polonaise brillante. Es dur par Fr. Chopin, фортепіанѣ на четыри руки. 9) „Ой по горѣ“, квартетъ мужескій. Цѣна мѣоцъ: крѣло 1 з., билеты фамилійнѣ для трехъ осбѣ 2 з., мѣоце нумерованы 70 кр., вступъ на салю 50 кр., для школьніи молодежи 20 кр., галерія 15 кр. Початокъ о 7½ годинѣ. Билетовъ можна дѣстати въ антицѣ п. Рачки а вечеромъ при касѣ.

(К.) зъ Коломыйщины пишуть намъ: Передъ Рѣздвомъ прѣѣхавъ бувъ до Коломыї рускій народный театръ ідѣя дирекціи пп. Біберовича и Грыневецкаго. Не знавъ я єще сеи труны, тоже хотѣть самъ пересвѣдчиться о игрѣ артистовъ. Хоть далека дорога, але я таки побѣхавъ до Коломыї на представление „Подгірне“. На тѣмѣ представленію бувъ я неразъ передъ тымъ въ иныхъ трунахъ, где звѣчайно добре були отображеніи головній ролѣ, але въ телерѣшній трунѣ народного театру не только головній ролѣ були знаменито отданіи, але навѣтъ побѣчній такъ хорошо, що дѣво менъ въ памяти остали. Бувъ я на другихъ

представленіяхъ и все такъ добра було отображеніо. П. Біберович достоинъ назывы директоръ-артистъ. Его выконанье головныхъ роль зовѣмъ точне. Прехорошо гравъ бѣлья богатого гулула въ „Бѣлья Мартъ“ але еще лѣпше выступивъ въ „Філаковѣмъ герою“, где бувъ бѣлья геремъ въ поѣтѣ значенію того слова. Съ поѣтѣмъ признаніемъ треба висказатися о артистичнѣ способности п. Грыневецкаго. Особливо прехорошо отображенъ дѣдата въ комедіи Основаненка: „Шельменко наймитъ“. Комужъ не знанъ любленіи Стефуракъ? Той, що хотѣть коли выступити въ поѣтѣнійшої ролѣ, мусить бути привитаны веселоство. Всѣ ролѣ отдає артистично, особливо прехорошо отдавъ Шельменка, а въ „Наталья Полтавецъ“ Макогоненка. Що до артистокъ на першомъ мѣсцѣ заслугу на похвалу Попелева. Такъ спѣвъ, яко отдане ролѣ есть смѣле, хороше; въ головныхъ роляхъ есть она певно себе. Голосъ сильный, звучный, дуже пріемный особливо въ низкихъ тонахъ. П. Ст. Фуракова прехорошо отображенъ „Нагалку Полтавку“, представлена на си бенефис. Спѣвъ си, хороше отдане ролѣ, дуже хороший костюмъ, все тое внови вдоволою каждого. П. Біберовича въ кождой ролѣ грає прехорошо. П. П. Підвѣсіїца грала особливо хорошо въ ролѣ вѣйтихи („Подгірне“) и піячки („Бѣдна Марта“). П. Таньска есть дуже уталангованна артистка; хорошо отображенъ Анну въ „Подгірнахъ“, а еще лѣпше божевольну въ „Бѣднѣ Мартѣ“. П. Даналовичъ въ кождой штуцѣ выступає яко аманта. Прехорошо умѣє отгади кожду ролю аманта. Спѣває хорошо. П. Підвѣсіїїкъ въ кождомъ куинику дуже добре грає, особливо хорошо отдавъ Трофима въ „Подгірнахъ“. П. Осиповичъ убавивъ публику въ „Філаковѣмъ герою“. П. Площевскій хорошо отсвѣтваетъ сольно баритонове въ „Завѣщанію“ Шевченка. Звѣчайно народнѣ представлена закінчиває народнї танцѣ, въ которыхъ отзначався п. Кажиковичъ и п. Осиповичъ. Съ поѣтѣ радостею сконстатувати можна, що дуже добре силы має тенерѣшна дирекція. Зъ умніхъ сторій замѣтви я хиба що до танцю. Публика привыкла видѣти на сценѣ все довершене, протое досить разить, если бѣлья осбѣ танцю и при крученю одинъ другого тручає плечими. Другу увагу зроблю дирекції що до обаджування ролї; именно если трафітися, що кто зъ выступаюю захришне, добра будобъ, щоби тулою кто іншій заступивъ, тымъ бѣлья, если то есть побѣчній роля. Такъ само и що до спѣву. Власне бувъ такій куиникъ отображенъ, где дѣвъ осбѣ занедужало, а одна зъ нихъ мусѣла конечно выступити въ ролѣ зъ спѣвами; въ такомъ наїзвѣчайномъ случаю, если не можна щѣлу штуку заступити іншою, то чи не можна бѣлья дѣкотрія прикрї соля тымчасомъ опустити? Кончачи тыхъ кілька словъ похвалы цѣлого персоналу театральному, желаю дирекції доброго поводженя, поступу

и розвою на народнѣй пивѣ, яко такожъ, щоби въ кождой мѣсцевости, где будуть представлены, театръ бувъ переносивній.

— Зъ Золочеву пишуть намъ: Днѧ 14 (26) с. м. отбулася въ Золочевѣ розправа передъ судомъ присяжнімъ підъ предсѣдательствомъ сов. Симоновича прогивъ Нусимова Гікманъ о розширюваннѣ фальшивыхъ билетовъ россійскихъ на 25 и на 3 рубл. Гікмана засуджено на 9 лѣтъ тяжкої вязницѣ. Стоявъ бѣлья въ зноненяхъ съ головными фабрикангами фальсификантовъ въ Лондонѣ. Судію слѣдчимъ въ той справѣ бувъ адъюнктъ суд. п. Кипріянъ Коцюбскій.

— Зъ Яворова пишуть намъ: У насъ случився въ недѣлю днѧ 4 марта въ монастырѣ Василіанскому надзвѣчайный випадокъ. Священикъ тогожъ закону о. Василій Василевскій, 70-лѣтній старець, знанъ зъ свояхъ слабостей, заживши о新局面ъ и поклавши до ложка матв здеребити, а зъ цигара въ руцѣ почала тлѣти подушка, зъ чого доперва надъ раномъ въ недѣлю, ложко и рѣчи запалились, а съ ними и старенький священикъ. Служба учвиши на корытарѣ смрдъ, а людъ зъ варты увидѣши блескъ въ очи кинулися ратувати и скоро огонь угасили, але священика застали вже неживого. Інші толкують собѣ той випадокъ інакше, но се есть найдостовѣрнѣше.

— П. Францъ Вольфартъ, бувшій посолъ сеймовыї зъ округи виборного Калушъ-Войниловъ, скликавъ на 6. марта до Калуша своихъ виборцѣвъ, щоби здати имъ справу зъ свою посолської дѣяльності и — мабуть убѣгатися о поновиній мандатѣ.

— П. Евгений Стѣміновичъ, пров. катихитъ при вишшій школѣ реальнїй въ Станиславовѣ упокоївся днѧ 14 лютого с. р. въ 34 роцѣ житя а въ 9 роцѣ священства. Вѣчна ему память!

Вѣсти впархіяльний. Зъ Епархії Львівской.

Каноничнї институції одержали: оо. Ант. Лихновскій на Мшанець дек. тернопольскаго и Савинъ Мацільинскій на Берлога дек. калускаго.

Душпастирскї посады одержали: оо. Іванъ Дуднівскій зав. Сѣлець, Густавъ Дроздовскій зав. Отыній, Мих. Садовскій зав. Высповецъ дек. тернопольскаго, Іванъ Редкевичъ сотр. въ Заліцахъ новихъ съ справомъ управлена дѣлами духовными и Ем. Глѣбовицкій сотр. въ Збаражі.

Въ пропозицію на Волю Довголуцку дек. стрыїскаго принятій: 1) Мих. Марморовичъ, 2) Адамъ Калиньюкъ, 3) Андрей Яворскій.

До львівской духовної семінарії принятій п. Філемонъ Авдиковскій на II рѣкъ теології.

Зъ Епархії Переїмскай.

Каноничнї институцію одержавъ о. Мих. Матковскій на пар. Горожану велику.

До каноничнї институції на парохію Тучапы завѣзаний о. Ив. Лысякъ зъ Кобиличніи волоскої.

Убугаються: оо. Іос. Шайдзицкій зъ Дубомъ и Іос. Лиганьскій зъ Свидника о завѣдательнї капеллянії Гнила дек. волочальскаго; о парохѣ Летицю: оо. Гр. Савчинъ, П. Кмыцкевичъ, Іоанн. Мациоракъ, Ром. Коростенській, Ігн. Петровскій, Л. Лазуркевичъ, Андр. Габла, Кл. Конюховскій, Соф. Кульматицкій, Ів. Конюховскій Туна, Ів. Мудракъ, Ст. Халакъ, Ем. Паславський Теоф. Подляшескій, Ів. Нѣмцівъ, Вол. Єремій Ан. Чайковскій и Іос. Федоровичъ; о пар. Стрекозелю: о. Ів. Грицай, Л. Мацукій, Ант. Шадзицкій, Мих. Ваць, Юл. Гладиловичъ, Ів. Пиряловичъ, Ів. Козакъ и Ал. Чайковскій; о пар. Тустановичъ; о кап. Бистриця: о. Іос. Дуб.

(Надслане.)

По селяхъ волочится сими часами якій-жидь и заходячи до заможніихъ газдь, чудрою ихъ якимися акціями бинку підъ фірмою Іосифъ Бравнъ въ Пештѣ. На акціяхъ написано що они гарантованій державою, але таї гарантія інчимъ не воказана. Коли лише сей жидь людей несвѣдомыхъ и легковѣрнихъ видаєтъ колькаєсять зъ, то заразъ виносятъ чи борще зъ села. Най люди наші будуть противъ сторожнимъ, а коли той колькортарь появиться нехай отадутъ его въ руки властей, бо красоукальства еще съ колькортациєю, с. е. розноснѣ по хатахъ, есть правомъ заборонена. Поступами часами будуть бѣлья въ старостѣ зваріївъ. Андрей Качала, душпастирь въ Медынѣ.

— На памятникъ бл. п. Володимира Барвінського пришли: Веч. о. Темницкій складку на соборѣ въ Ходоровѣ (бл. дек. Ступницкій 1 з., Великій Княгинич 2 з., Ст. Бачинській 1 з., С. Резовскій 1 з., В. Фацієвичъ 1 з., А. Ольшевський, Донкевичъ 1 з., А. Темницкій 1 з., І. Линівський 1 з., Жукевичъ 60 кр., Лопачинський 31 кр.), — разомъ 10 з. 91 кр.; п. Григорій Менюкъ, суд. авск. зъ боснійской Градиски 2 з., п. І. Крижановскій, судія зъ босн. Градиски 1 з.; о. З. Садовскій зъ Самолуць 1 з.; о. Чапельський зъ Кропивника 1 з.; о. Лавровъ зъ Зазулинць надславъ на стипенію ино. Вол. Барвінського складку: (бл. дек. Гавальській, кр., Темницкій 50 кр., Алексевичъ 1 з., Вільямскій 50 кр., Рудницкій 1 з., Лойванюкъ 50 кр., Матковскій 1 з., Коцюбъ 60 кр., Любомірський 50 кр., і Лавровський 50 кр.) — разомъ 6 з. 60 кр. о. І. Юзычинський зъ Бориничъ 2 з., о. Липницкій зъ Старої Соля 2 з., п. п. Клеменс Поповичъ зъ Жовтанець 1 з., п. С. Обуховський дух. семін. рускої въ Львовѣ 1 з., п. С. Лучаковскій зъ Львова 1 з., Феся зъ Любомірії 1 з., о. І. Рудницкій зъ Пищатувець 2 з. Разомъ съ понередно воказаными 610 з. 75 кр.

Аптека подъ „Звѣздою“

ПЕТРА МИКОЛЯША

Олѣй рыбачій зъ мноха

оліїж, вешищений въ інчимъ не заправлены, для того набудешній для лѣтей скрофуличныхъ и терплячихъ на груди. Флашка 80 кр.

Кава гомеопатична

дра Літце (Lutze)
въ пачкахъ ¼, ½, и 1 фунтовыхъ. Фунтъ 60 кр.

КАВА зъ жолуди

найлучшій сурогат правдливов кавы, даючій здоровий и пожиточний напитокъ, пакетъ 10 кр.

ЧОКОЛЯДА ГОМЕОПАТИЧНА

ізъменито безъ пріправъ, пѣла пачка 1 з. 58 кр., пѣла пачки 75 кр.

КАКАО стовченый въ порошокъ

цѣло пуделю 70 кр., пѣль пуделю 40 кр.

Молоко згущене швайцарсне

ізъмените средство поживне для дѣтей, пушка 55 кр.

Нестя порошокъ для дѣтей

вступаючий зовсією материнській кормъ пушка 90 кр.

ЛІБІГА ЕКСТРАКТЪ зъ мяса

въ господарствѣ ізъгодичний для виготовлення доброго, сильного росолу, въ пушкахъ по кр. 85, вр. 1-55, 2-75 и 5-30.

ТАРІОСА Р. GROULT

даючій добра поживу вупу пачка 70 кр.

Екстракти зъ солоду

въ рѣжихъ фабрикѣ, и. пр. Schering'a, Liebe'go, Lofland'a чистій и ст. рѣжими додатками, яко хинною, рѣжими олѣмъ, вапною, жалізомъ, по 60, 90 кр. и 1 кр.

ВОДА ДО ОЧЕЙ

РОМЕРСГАВЗЕНА
флашка вр. 1-30.

Мораса ПЛІНЬ

скрѣпляючій волосъ
пѣль флашка 80 кр., пѣла 1 з. 20 кр.

Дра КАРОЛЯ МИКОЛЯША

Іспанський вина лѣчничї